

XXII. národní přehlídka amatérského divadla pro děti

Rakovník 2003

Diskuse nad rybičkami

Během představení divadla De Facto Mimo Jihlava - Modrej drahokamen anóbrž Zelená Gizela a mrkvajzníci jsem dostal nepředstavitelnou chuť na gumové medvídky. Bohužel, co čert nechtěl, v místním baru byly k mání maximálně gumové rybičky. Inu, co se dá dělat, koupil jsem tedy rybičky a vydal se na pokec se všemi členy souboru. Těžko totiž vybrat z pěti jednoho tzv. „hlavního“ a Martin Kacafírek, Markéta Ketnerová, Kája Zmeková, Michal Pokorný a Martin Kolář se navzájem skvěle doplňovali. (Během rozhovoru se po rybičkách slehla zem obdivuhodnou rychlostí.) První otázku jsem záměrně směřoval na představitelku Gizely.

Medvídci byly Váš nápad? Přiznám se, že jsem na ně během představení dostal strašnou chuť.

Z: Já jsem naposledy dostala na něco chuť včera o angličtinu, když jsme dělali takový ty pitomý rozhovory v restauraci. Vyučuje nás nějaký Amík a ten nám přinesl jídelní lístek z nějaké jejich nobíl restaurace...

Ket.: To je hajzl.

jednou hráli v Praze, kde náš text chtěli, dopsali jsme jej.

Takže během zkoušení jste psaní text neměli?

Kol.: Nějaký ano, ale většina fórů a dialogů vznikla až během zkoušení. Já když jsem si dneska ten text četl, zjistil jsem, že je tam pár věcí, které vůbec neříkáme, a naopak.

Každé představení je tedy pokaždé něčím jině?

Ket.: Jistě, to je vždycky.

Kol.: Záleží na lidech někdy třeba...

Kac.: Jé, to jsou medvídci?

Medvídky neměli, tak jsem vzal rybičky.

Kol.: (pokračuje) Někteří diváci třeba neberou vtípy tipu: Schováme ho na potom apod.

Kac.: Dneska se to ale dětem líbilo.

Kol.: No, dneska se diváci smáli, i když tam přebíháš, ale většinou je ticho. Když

jsem hráli v Praze a byli na představení divadelníci, byli úplně mrtví.

Improvizovali jste dneska hodně?

Z: (smích) Ne, tak to má být.

Ket.: Samozřejmě, že vždycky se přihodí něco, co tam původně není...

Kol.: Třeba dneska nám pořád padaly mrkve, ale normálně nám nepadají. Já je totiž nedal přes noc do ledničky...

Ket.: To je tím, že je tam šroubuješ, kdybys je tam narazil...

Kol.: Ale abys ulomila mrkev, to se taky ještě nestalo.

Ket.: Kdy jsem ulomila mrkev?

Kol.: Na začátku, jak jsi tam vykukla.

Ket.: Jo, to jo...

Z: To jsem vůbec nepochopila.

Kol.: Taky byla jedna varianta, že jak tam vyjela Gizela na lodi, tak vyhodila kotvu mezi diváky.

Z: Jenže ta kotva se rozbila a ještě ke všemu byla trapná.

Kol.: Ona se totiž vždycky zachytla za židli a utáhla dítě i se židli.

Stalo se vám někdy, jak dáváte nakonec všanc všechny loutky a rekvizity, že by se něco nevrátilo?

Ket.: Ne...

Z: Možná korunka. Já mám fakt pocit, že jsme měli o jednu víc.

Kol.: Já taky myslím. Jestli jsme jí ale nějak nerozbili...

Ket.: Jedný totiž praskla gumička a od té doby už není.

Kol.: Ony se nám vůbec rozpadají rekvizity, ale není čas na to je spravovat.

Proč?

Kol.: No, my nemáme čas ani na zkoušení. (otáčí se na jednoho z kolegů) Ted'ka, jak jsme měli 30. listopadu hrát v Libici, tak ty v neděli nemůžeš a volali mi, že to možná kvůli nám celý přesunou na sobotu.

Kac.: Hele, ale já devěťadvacátýho hraju s kapelou.

Z: (smích) A to je náš problém.

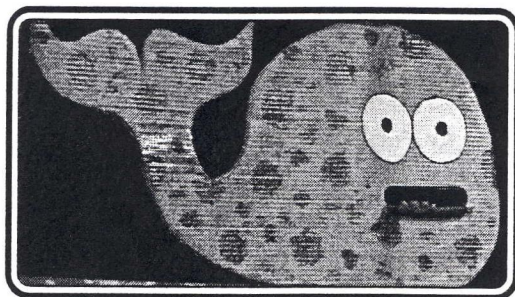
Písňe vznikaly během zkoušení, anebo už byly hotové předem?

Kol.: To je spíš otázka na Šmidlu.

Pok.: Vznikaly? Jak vlastně vznikaly? Nějak během zkoušení.

Kol.: Základní nápad byl, že píseň má sloku a herci zkoušejí co dál, neví, hledají rým a poté se na to vykašlou. A Šmidla jednou přišel a už měl texty.

Pok.: Něco jsi měl ty, něco já a hraním se to všechno vyčistilo.

Z: A mě se začaly strašně sbíhat sliny, byla jsem zničená, měla jsem hlad, přišla jsem na oběd a víte, co jsme měli? Nějaký hnusný, měkký, šátečky, co si dává člověk k snídani. **Gumové medvídky používáte pokaždé, nebo obměňujete repertoár?**

Kol.: Ne, medvídci jsou pokaždé, ale nevím, jak to vzniklo...

Z: Napsala jsem si je tam sama, protože mi přišli vtípní.

Kol.: Aha. Ony ty postavy totiž původně nebyly mrkvajzníci, ale medvídci. Scénář byl tak na pět stránek, a protože jsme poté

O nezbedné princezně

Nejen autorka a režisérka textu, ale celý soubor se utkal s velmi výraznou narativní poetikou Josefa Lady, která se tak obtížně převádí do jazyka divadla. Pojmenování situací, vztahů a dějových faktů má u Lady silný vypravěčský náboj, který v čtenářích či posluchačích okamžitě vzbuzuje představivost, rozvíjí fantazii, domýšlí, dokresluje na základě jednoho, dvou slov vnitřní vizi co se stalo, proč se tak stalo, a jak to proběhlo. Nemusí to být jen rozvážně hovořící a současně lumpárny páchající kocour Mikeš,

ale i princezna, která není spokojená s pasivním životem, který jí je přisouzen co sociální role, a vzbouří se. Sama z vlastní vůle vytvoří paradoxně situaci, které se jinak princezny snaží vyhnout, tj. být unesena zlotřilým čarodějem. A právě na této hře paradoxů obvykle ztroskotá snaha dramatičtů stvořit text plný situací, které tyto vnitřní motivace převedou do jevištního jednání. Jde o to, že povětšinou konkrétní motivy narace vytvářejí spíše model než interpretaci, výklad toho, o čem by chtěli

divadelně vyprávět, tj. jít od motivů ke vztahům, přes ně k tématu, a tedy i k důvodu proč tento příběh tímto textem a těmito prostředky sdělit či jen předvést ostatním.

I meziměstským se přihodilo, že srozumitelně převyprávěli příběh, ale právě jen převyprávěli. O tom není sporu, ale šlo o referenci, o popsání příběhu, ne o jeho průběh. Nebyli jsme svědky procesu, který postavy měly – musí podstoupit, ale byli jsme informováni o tom, v jakém stavu se nacházejí, co s ním hodlají udělat, a pak o výsledku jednání. Jako diváci jsme to nezažili, neviděli jsme to, nemohli jsme se toho účastnit. Od této premisy se odvíjely (nejspíše dokonce nutně) i herecké prostředky, které popisnou nápodobou “herecky jako” v důsledku informativní text ilustrovali. V tomto kontextu je dokonce jedno nakolik podařené, či nakolik interpreti zůstali v zajetí gestického klíše. Ne už tak jedno je přešlápnutý typ “humoru”, který příliš neodkazoval k dětskému publiku, a často byl nezdůvodněnou schválností jako by inspirovanou pokleslým trendem cool dramatiky.

Přesto jsme měli možnost zahlédnout pár skutečně divadelních situací v jejich základním půdorysu a možnost uvědomit si, že Princezna a Kazimíra se snažily vybočit, a pokoušely se o divadelní jednání. O vydané energii celého souboru a jejich snaze udělat divadlo nelze pochybovat, ale celek převážně zůstává uzavřen do jejich rekreativní roviny.

Vladimír Zajíc

Pohádky se modernizují

Na chodbě jsem si zastavila paní režisérku **Irenu Kozákovou**, která ztvárnila postavu kouzelnice Kleopatry. Divadlo J. K. Tyla při MKS Meziměstí se jako jediné na světě nachází na nádraží.

Jakpak dlouho jste nacvičovali tuto hru?

Irena: Půl roku před prvním představením.

A premiéra se odehrála kdy?

Irena: Myslím, že loni v červnu. Vlastně jsme hráli poprvé pro školy.

Vy hrajete spíše pro děti?

Irena: Ne, my jsme spíš pro rodiny. Fakt, jsme rodinná pohádka. Každý si v ní najde něco, jak děti, tak i babičky a dědečkové.

A představení přímo pro dospělé?

Irena: Ne! My jsme začínající divadlo.

Jak se dává dohromady začínající divadlo?

Irena: No, to jsme se svolali. Jen tak jsme dali inzeráty a kamarádi mezi sebou.

Co město Rakovník? Líbí se vám tu?

Irena: Dojem je nádherný. Divadlo nádherný, zázemí se jen tak nevidí (Kokta

dodává, že je nejlepší bar). Ještě jsme vlastně neměli šanci se takhle někam dostat. Ale bohužel jsme odehráli, sklídili věci a už pomalu domů. My to máme strašně daleko.

Vám nepříjde vaše princezna moc moderní?

Irena: No, je moderní. Já jsem nechtěla žádnou zkostnatělou. My jsme chtěli moderní princeznu, současnou holku. Aby byla podobná těm všem dnešním.

A že královská rodina žije v chalupě?

Irena: Proč ne? Kde je psáno, že ne? Ta pohádka byla původně ladovská a v ladovských pohádkách princezny spaly i na pecích a bylo to všechno venkovsky laděno. Něco jsme si nechali z toho a něco úplně vymysleli.

Hodně jste toho vymyslela?

Irena: Hodně, hodně, hlavně toho moc vzniklo při zkouškách, hlavně od herců. Původně napsaný scénář se vyškrtal, fakt to vznikalo průběžně.

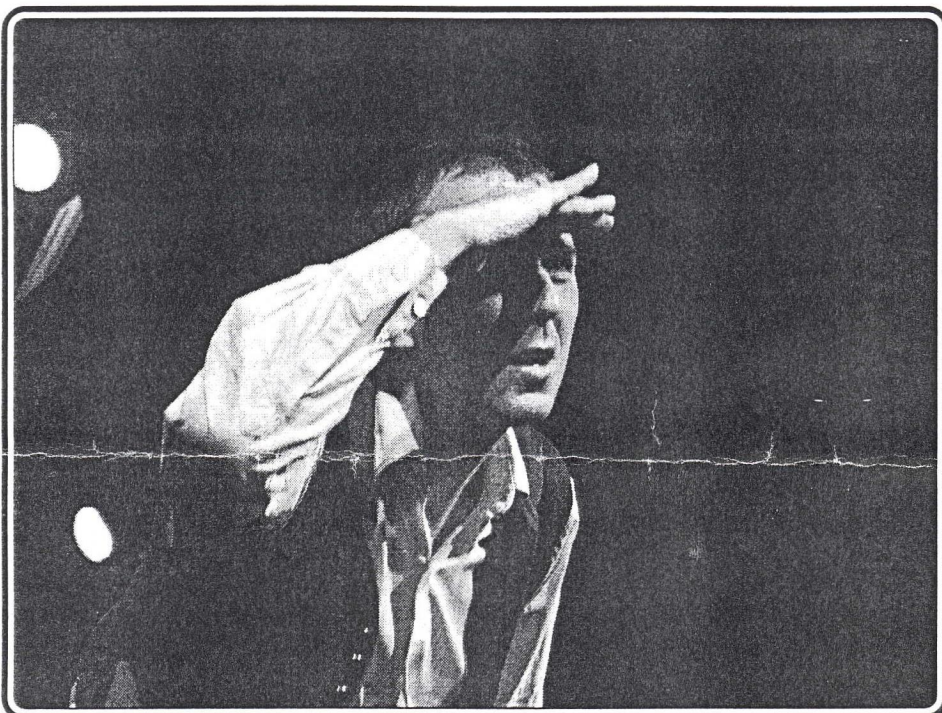
A co hlavní role a vy?

Irena: Ježíši, to vůbec ne! Do princezny mám hodně daleko, jediné, že by to byla nějaká vysloužilá princezna nad hrobem, tak to možná. Když hraje režisér, tak to už musí být pan režisér a tahle moje role byla víceméně náhoda, protože nám vypadla jedna herečka. Jinak já tohle vůbec hrát neměla. A když vypadla, tak jsem na to musela skočit já.

Tleskají vám hodně lidi?

Irena: No, tady bylo vlažnější obecenstvo. Bylo hrozně málo lidí. A těm hercům se to muselo strašně špatně hrát. Ty reakce bývají daleko, daleko živější.

Sendý Nováková

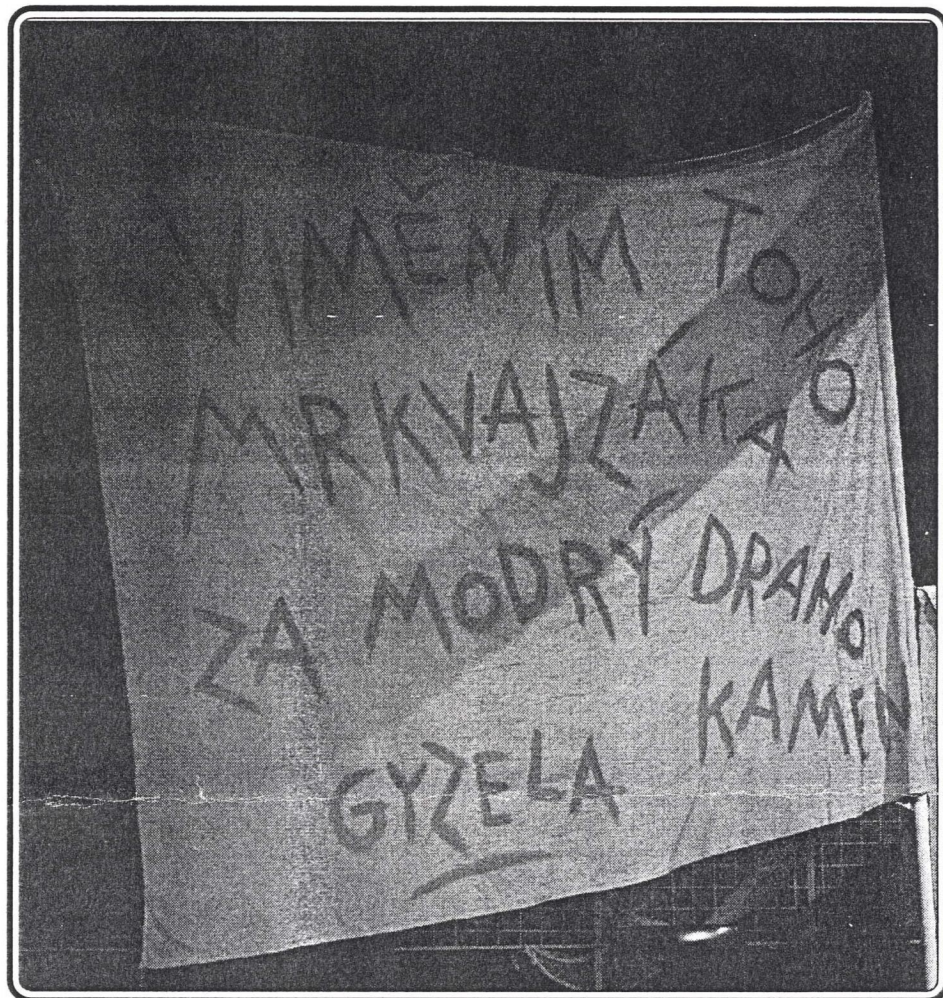

De Facto Mimo Jihlava, Markéta Ketnerová a Martin Kolář

Modrej drahokamen anóbrž

Zelená Gizela a mrkvajzníci

Soubor De Facto Mimo z Jihlavy zřejmě potěšil malé i velké diváky autorskou pohádkou Modrej drahokamen anóbrž Zelená Gizela a mrkvajzníci. Pětice herců našla šťastnou míru hravosti, která nejenže působila přesvědčivě a opravdově, a proto nepodbízivě oslovovala děti, zatímco my dospělí jsme se rádi nechali vtáhnout do světa úsměvné fantazie. Se značnou dávkou vtipu i suverenity dokázali herci oslovovat diváky, vést dialog s nimi a prostřednictvím postav příběhu rozvíjet situace. Problémem nebyla práce s loutkou či rekvizitou, ani přechody k hudebním a pěveckým výstupům. Ve výtvarném řešení vyšli inscenátoři z jednoduchosti i dostupnosti materiálu pro výrobu loutek a rekvizit (papírová lepenka, textil, dřevo), jež nesly znaky střízlivé barevnosti v bohaté variabilitě jednoduché scény. Sympatická hravost aktérů často působila dojmem improvizace, avšak hraje se podle přesného scénáře. Jenže právě onen pocit uvolnění improvizace vyvolává nedůslednou motivaci některých situací. Malý důraz je kladen na zdůvodnění dlouhé cesty jednoho z mrkvajzníků, jenž chce osvobodit svého kamaráda. Je také škoda, že nedostatečně vynikne motiv nutnosti překonání překážek, aby protagonista své předsevzetí uskutečnil, přičemž se doslova vnucuje ono klasické trojí pohádkové opakování při

plnění úkolů. Jestliže můžeme pochválit nápaditou masku Zelené Gizely, pak je škoda, že dobrý nápad vedení Žoužaly jako tvora, z něhož vidíme přední hadovitou část těla vedenou jednou rukou, zatímco konec ocasu hraje druhá ruka, zůstal v realizaci

polovičatý. Přes všechny uvedené výhrady můžeme toto úvodní představení přehlídky považovat za kvalitní ukázkou divadla hraného dospělými herci pro dětské publikum.

Za porotu R. Felzmann

Malá velryba Zuzanka se doposud trápila pocitem, že je příliš malá. Těšila se, že bude velká. Větší a větší, až bude největší velrybou. Argumenty starého černokněžníka Moraxelly byly ale natolik pádné, že ji dokázaly přesvědčit o opaku. Zuzanka teď pláče hrůzou. Její sny o velkém světě vzaly za své. Najde se někdo, kdo by dokázal Zuzanku opět rozveselit?

**Den očima
Pavla Purkrábka**

Hlášení

Veleváženému publiku na vědomost se tímto dává, že v pátek a sobotu od 23:00, resp. 22:30, proběhne v prostorách Kulturního centra v Rakovníku promítání koláže dokumentárních filmů z dob dávno minulých. Těšit se můžete na poučení v rozličných oblastech lidského vědění. Chybět nebudou ožehavá témata sexuální výchovy, stejně jako moderní přístupy k výuce jazyků!

DNEŠNÍ PROGRAM

10.00–11.00

Tylovo divadlo
Iva Peřinová

Tři zlaté vlasy děda Vševěda

Podividlo ažažAš

13.00–14.30

Tylovo divadlo
Saša Lichý

Kouzelná lampa Aladinova

DS DK Žďár nad Sázavou

18.30–19.30

Tylovo divadlo
INSPIRATIVNÍ PŘEDSTAVENÍ
Josefa Štefana Kubína

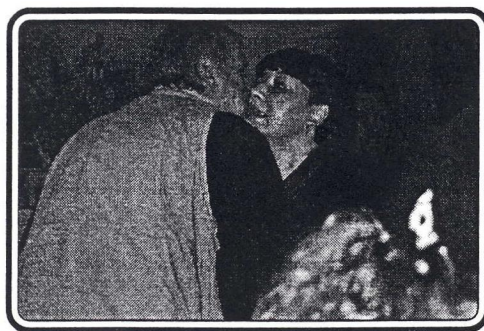
Když se čerti rojili

Divadlo Alfa Plzeň

Herci versus pozorovatelé

Celkem se letošní popelky zúčastní 13 souborů, z nichž 3 sehraji inspirativní představení a jeden je hostem přehlídky. Po prknech jeviště se projde 162 soutěžících herců. Ve středu se nám představilo celkem 27 herců ve dvou představeních a u pozorovatelů to bylo nejmenší číslo ze všech dnů. Je to 25 a u inspirativního představení 31. Ve čtvrtek se nám zmenší počet herců a zvýší pozorovatelé. Herců bude jen 24 a semináristů 134 (koukám, pozorovatelé se nám den ode dne rozmnožují). Při pátku se můžeme

těšit na tři soutěžní představení. A dokonce se nám zvýší i počet herců, což nás velmi těší. Uvidíme jich 55 a na seminářích nás navštíví 224 pozorovatelů. V sobotu bych vám radila, abyste na semináře moc nechodili. Přijde celkem 394 lidí. A ubude herců, jen 52. V neděli se na nás přijede podívat host přehlídky. Zbývá už jen vyhodnotit soutěžící soubory. A jsem u konce Popelky. To jsme těch pět dní prolítli docela rychle, že? Ale nebojte se, takhle rychle to utíká jen mně na klávesnici. **sn**

Ředitelka Divadelního spolku Tyl, Alena Mutinská, se ještě před zahájením letošní Popelky důvěrně přivítala s odbornou porotou.

Vřelého přijetí se dostalo i lidem mimo rozhodčí soud. Objímání jsme byli svědky na všech divadelních úrovních (za barem, na jevišti, v zákulisí i u vchodu).

Další díly seriálu o polibcích přineseme v některém z příštích čísel. **Foto hlb**

Rodokapsová schizofrenie ve stylu převlekových šarád

UCHO

poslouchá...

Co se týče představení **MODREJ DRAHOKAMEN ANÓBRŽ ZELENÁ GIZELA A MRKVAJZNÍCI** od **De Facto Mimo Jihlava**, tak po skončení představení všechny učitelky doufaly, že: "všech 50 dětí seženou". Víc jsem toho ovšem opravdu neslyšel, poněvadž všichni ostatní přítomní v sále se v tu chvíli zajímali o rekvizity souboru (zúčastnění pochopí), tudíž jsem nic víc nezaslechl.

Už během představení **Divadelního souboru J. K. Tyl při MKS Meziměstí: O NEZBEDNÉ PRINCEZNĚ** se děti dohadovaly, co že to ti herci na té scéně vlastně dělají. Např. když se loupežníci dohadovali nad lupem, jedno škvrně za mnou pokládalo za nutné vysvětlit svému okolí, že se hádají. Během přestávky a i po skončení představení komentovalo představení dospělejší osazenstvo sálu shovívavým úsměvem.

O představení od **Nejhodnějších medvídků Hradec Králové: DRAK A FLAŠKA** toho bohužel moc nepadlo, jen sem tam se dalo zaslechnout, že: To byla docela přča.

Inu, co se dá dělat, učitelky nakonec svoje děti sehnaly, loupežníci se sice pohádali, ale nikdo nikoho nezastřelil a (ruku na srdce) flašku a následného draka si dříve nebo později vychutná každý sám. Co z toho plyne? Snad že všechno zlé je k něčemu dobré... Nebo že všechno dobré se nakonec v něco zlé obrátí? Co proti tomu můžeme dělat? Můžeme dělat vůbec něco? Jde na mě schýza, nebo jen mektám nesmysly? To a další otázky se dozvíte v příštím čísle našeho dobrodružství! **– ad –**

Slovníček

narativní - vyprávěcí, např. sloh
narace - vyprávění
nonsens - kniž. nesmysl
parabelum - německá automatická pistole s pohyblivou hlavní ráže 7,65 a 9 mm nabíjená zespodu zásobníkem na 8 nábojů
sulcus tendinis musculi flexoris halucis longi - žlábek pro šlachu dlouhého ohybače palce

Kukátko - Toto 2. číslo vydalo oddělení Kulturní centrum dne 13. listopadu 2003.

Redakce: Tomáš Lisý, Adam Doležal, Sandra Nováková, Jan Švácha a Anna Rollová. Foto a sazba kancelář U Lídy.

KLÁRA®
KVĚTINY
RAKOVNÍK

